

Össztűz a tőgygyulladásra

A Bos-Plus Kft. a SurePulse természetes módon történő fejés technológiai megoldása című pályázatával harmadik díjat nyert az idei állattenyésztési napokon a Magyar Állattenyésztésért Termék Pályázat állat-egészségügyi és szaporodásbiológiai kategóriájában. A lapunk idei 15. számában bemutatott, a SurePulse fejéstechnika CALF 35 névre keresztelt legújabb fejéstechnológiai megoldását üzemi körülmények között a Szegedi Tudományegyetem hőmezővásárhelyi tangazdaságában állították üzembe március 29-én. Az első hónap tapasztalatait, eredményeit értékelte a két cég a feltalálóval együtt a május elejei mezőgazda napokon.

A technológiával a fejőgépek lerúgásának, az erős vákuumnak, a tejben lévő szomatikus sejtszám csökkenésének, a tőgygyulladásnak üzentek hadat és elvárják a hasznos élettartam növelését. Ez azt jelenti, hogy tehenenként az átlagos laktáció számát 2,2-ről – legalább – 3-ra, 4-re növelik. Ezáltal jelentősen csökken a tej fajlagos előállításának költsége, nő a tejtermelés gazdaságossága.

Csoda történt! – így kezdte összefoglalóját **Tóth Róbert**, a Bos-Plus Kft. ügyvezetője. Nem számítottunk ennyire gyors és nagy változásra. Túl vagyunk 2500 fejésen, ezalatt egyetlen kehelylerúgás sem történt. Ez azt jelenti, hogy nem okoz stresszt a fejés a teheneknek. Úgy fogalmazhatunk, hogy eddig bejönni nem akartak a fejőházba, most kimenni nem akarnak. Előfordult, hogy egyik-másik a fejés alatt kérődzni kezdett. Ilyen a legritkább esetben fordul elő. Hihetetlen nyugalom tapasztalható a fejés alatt. Semmilyen fájdalomra utaló jelet nem

mutatnak a tehenek. Újabb tőgygyulladásos megbetegedéseket az elmúlt hetekben nem tapasztaltunk. Sok érdeklődőt fogadtunk a kiállításra érkezők közül. Volt, amikor 30 látogató zsúfolódott össze a fejőházban, de ez sem zavarta a teheneket.

A tej minőségében bekövetkezett változás volt a leginkább megdöbbentő. A szomatikus sejtszám – ami a tőgyegészségügyet leginkább jellemző, legpontosabban utal a tőgygyulladásra – a hőmezővásárhelyi telepen, 2016 nyarán 350 000 volt. Ekkor szerelték be a fejőkehelybe a betéteket, aminek eredményeként a szomatikus sejtszám 213 000-re csökkent tej milliliterenként, átlagosan. Az új technológia beszerelését követően az alacsony érték gyors ütemben tovább csökkent (*táblázat*). Az 53 000-es érték meghökkenően alacsony, a 150 000-nél kisebb sejtszámnál a szakma értékelése szerint a tőgy jelentős egészségügyi elváltozást nem mutat, a tej kórokozókat nem tartal-

Tóth Róbert: az első lépés a fejőkehely-betét alkalmazása volt

maz. Az adatok az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. befejezőkor rögzített adatai.

A tejmennyiség tehenenként csaknem 4 literrel növekedett, ebből azonban nem lehet messzemenő következtetéseket levonni, mert szezonális jellegű is lehet a változás, a zöldtetés kezdetén rendszerint nő a tejhozam. Az egzakt eredmények érdekében hosszabb távú értékelésre van szükség. A látottak arról győzték meg az érdeklődőket, hogy a szokásosnál alacsonyabb vákuumon is lehet fejni a fejőkehely leesése nélkül. A 35 kpa-os vákuumnál nem esik le a komplett fejőkehely együttes az ember egyetlen ujjáról sem. Ez a borjú nyelvének masszázsa erejét pótló sűrített levegővel érhető el.

A természetes módon történő fejés technikáját **Richard Paul Wallace** találta fel két lépcsőben. Először hét évvel ezelőtt egy fejőkehely-betétet alkotott, két éve pedig az alacsony vákuummal történő fejés technológiáját alakította ki. Szarvasmarha telepen nőtt fel Ausztráliában, „nagyzüleim tehenészetében rengeteget fejtem”. A 120 tehénnel akkoriban még nem voltak tőgyproblémák az alacsonyabb termelési színvonal miatt. A nagyüzemi, iparszerű termelési feltételek között azonban vannak, ezeket akarta orvosolni. Két évig járt az állatorvostudományi egyetemre, de úgy ítélte meg, hogy a probléma sokkal inkább műszaki, mint biológiai jellegű, így azt mérnöki munkával lehet megoldani, ezért egyetemet váltott.

A csökkent vákuum erejét demonstrálja Richard Paul Wallace

Azt találta megoldásnak, hogy a légmenynyiséget kell csökkenteni a fejtűgumi pulzációs terében. Vagy kisebb kelyhet kell készíteni, vagy beletenni egy olyan eszközt, amivel a légmenynyiség szabályozható. A

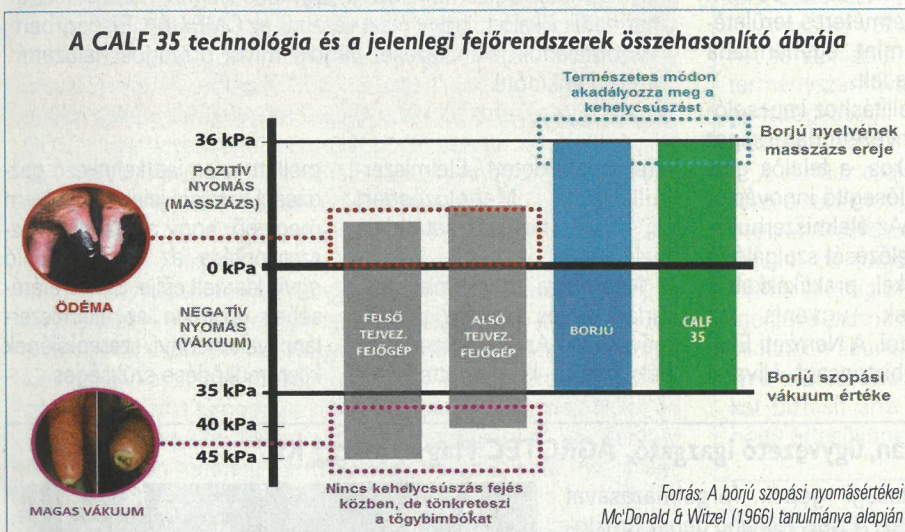
A tehenet 35 kpalal fejő CALF 35 technológia a SurePulse fejéstechnikától egy olyan természetes fejési mód, amellyel ezek a hátrányok megszüntethetők. A tőgybimbó kapuja ilyenkor a fejés befejezésének pillanatában bezáródik. Erről készítették egy *ábrát* is, amelyben a CALF 35 tőgybimbóra gyakorolt nyomásértékeit hasonlították össze a jelenlegi fejőrendszerekével, valamint a boriú által kifejtett

Műszerrel ellenőrzik a borjú szopását imitáló vákuum értékét

A technológiát két évvel ezelőtt próbálták ki kísérleti körülmények között Ausztráliában. Hogyan jutott Magyarországra úgy, hogy nálunk, Hódmezővásárhelyen helyezték üzembe? *Tóth Ferenc*, az SZTE Tangazdaság Kft. ügyvezetője figyelt fel a feltaláló és a kft. kibontakozó kapcsolatára és ajánlotta fel a tangazdasági lehetőséget a technológia üzemi szintű tesztelésére.

GYULAI GYÖRGY

„Állatorvosi fiziológiai ismereteimből tudom, hogy a tőgybimbó végén található 2 milliméteres vastagságú zárízmom rendkívül érzékeny a nagy vákuumra. Ennek következtében az izom működését órákra

A hosszú távú eredményes gazdálkodást akadályozza a tehenek korai kiselejtése, a tőgygyulladás, a szaporodásbiológiai problémák, valamint a sántaság miatt. Ez a három összefügg egymással. Paul

Befejési eredmények			
	Fejt tehén	Tejtermelés átlaga (kg)	Szomatikus sejtszám (x1000/ml)
III. 8.	38	30,15	213
IV. 10.	32	29,88	120
V. 2.	27	33,58	53

Forrás: ÁT Kft.